

**Informacja w sprawie realizacji programu "Rodzina 500 plus",
którą przedstawiła 12 maja w Sejmie RP Minister Elżbieta Rafalska**

Pani Marszałek, Wysoka Izbo!

Realizacji programu „Rodzina 500+” przyświecały trzy podstawowe cele: pierwszy cel pronatalistyczny, który przewiduje, że program wiązać się będzie ze wzrostem liczby urodzeń o 278 tys., są to szacunki własne MRPiPS w oparciu o prognozę Głównego Urzędu Statystycznego. Planuje się, że w perspektywie 10 lat wskaźnik dzietności wzrośnie z obecnego poziomu 1,29 do poziomu 1,6.

Po drugie inwestycja w kapitał ludzki, a ten cel drugi wiąże się z ideą budowania konkurencyjnego, wyposażonego w wiedzę i umiejętności społeczeństwa.

I cel trzeci: redukcja ubóstwa wśród najmłodszych. Z naszych szacunków wynika, że dzięki wprowadzeniu świadczenia wychowawczego ubóstwo może spaść o ok. 3 punkty procentowe, a zagrożenie ubóstwem wśród dzieci do 17. roku życia zmaleje z 23,3 proc. do poziomu 11 proc. - żadne z dotychczasowych narzędzi polityki rodzinnej nie było tak efektywne, jak zaproponowany przez rząd program.

Dodatkowym walorem Programu „Rodzina 500+” jest rywalizacja o ludzi z krajami UE, w których odpowiednio wysokie zasiłki na dzieci są niemalże normą. Na 32 kraje Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii – 21 płaci powszechne zasiłki rodzinne bez badania dochodu rodzin. W Polsce do tej pory powszechnego świadczenia, takiego, które byłoby zaadresowane do wszystkich rodzin, nie było. Nasze świadczenie od drugiego dziecka ma charakter świadczenia uniwersalnego.

Przewiduje się, że program wiązać się będzie ze wzrostem liczby urodzeń o 278 tys. w ciągu 10 lat. Wskaźnik dzietności w perspektywie 10 lat powinien wzrosnąć z obecnego 1,29 do poziomu 1,6.

Ubóstwo może spaść o ok. 3 punkty procentowe, a zagrożenie ubóstwem wśród dzieci do 17. roku życia zmaleje z 23,3 proc. do poziomu 11 proc. - żadne z dotychczasowych narzędzi polityki rodzinnej nie było tak efektywne w walce z biedą, jak zaproponowany przez Rząd program.

Dodatkowym walorem Programu „Rodzina 500+” jest rywalizacja o ludzi z krajami UE, w których odpowiednio wysokie zasiłki na dzieci są niemalże normą. Na 32 kraje Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii – 21 płaci powszechne zasiłki rodzinne bez badania dochodu rodzin. – W Polsce do tej pory powszechnego świadczenia, takiego, które byłoby zaadresowane do wszystkich rodzin, nie było. Nasze świadczenie ma charakter świadczenia uniwersalnego – przypomniała minister Rafalska.

Mówimy również o pozytywnych skutkach ekonomicznych Programu. Eksperti wskazują na pozytywny efekt Programu „Rodzina 500+” w postaci szybszego wzrostu gospodarczego.

Konsultacje społeczne Programu „Rodzina 500+” zostały poprzedzone długimi, trwającymi miesiąc, szerokimi konsultacjami społecznymi. Na poziomie regionalnym możemy traktować je jako regionalne wystąpienia publiczne.

Kierownictwo MRPiPS przeprowadziło w styczniu 2016 r. cykl spotkań we wszystkich województwach. W konsultacjach tych wzięło udział ponad 2,2 tys. osób.

Jak zostało zrealizowane wdrożenie Programu?

Po podpisaniu ustawy przez Pana Prezydenta, natychmiast przystąpiliśmy do jej wdrażania, zgodnie z przyjętym harmonogramem prac. Przekazanie samorządom środków na realizację ustawy nastąpiło już w ciągu tygodnia od jej publikacji w Dzienniku Ustaw 17 lutego. Przekazano samorządom środki finansowe na jej wdrożenie. Prowizja dla samorządów w pierwszym roku funkcjonowania ustawy wynosi 2 proc., w kolejnych latach będzie to 1,5 proc.

Już na drugi dzień po publikacji ustawy, czyli 18 lutego, zostały podpisane akty wykonawcze do ustawy. Szybciej tego zrobić nie było można. Wydaliśmy również podręczniki dla samorządów. Specjalnie dla nich został opracowany przez MRPiPS podręcznik, zawierający szczegółowe wyjaśnienia dotyczące ustawy, w tym informacje o założeniach programu czy zasadach ustalania dochodu rodziny.

Prowadziliśmy również szkolenia dla samorządów. Już w dwa dni po podpisaniu ustawy przez Pana Prezydenta rozpoczęliśmy szkolenia dla pracowników gmin, zajmujących się realizacją naszego Programu. Pracownicy MRPiPS odwiedzili wszystkie województwa w których, we współpracy ze służbami urzędów wojewódzkich, przeszkolili pracowników samorządowych, realizujących nasz program w gminach – łącznie przeszkolono prawie 3800 pracowników samorządowych. Szacujemy,

że oszczędność z tego tytułu dla samorządów mogła wynieść 1,5 mln zł. Wiemy, że średni koszt odbywających się teraz szkoleń to 350 zł za jednego uczestnika.

Od 1 marca w MRPiPS oraz we wszystkich 16 urzędach wojewódzkich uruchomiono specjalne numery kontaktowe. Korzystali z nich rodzice i opiekunowie zainteresowani świadczeniem. W kwietniu tylko na infolinię Ministerstwa zadzwoniło ponad 8 tys. osób. Są też strony internetowe, zawierające szczegółowe informacje na temat Programu.

Monitorowanie przygotowań samorządów do realizacji Programu „Rodzina 500+” przez Kierownictwo MRPiPS odbywało się też na bieżąco. Ja i wiceministrowie odbyliśmy przed startem Programu wizyty we wszystkich województwach, w tych samych województwach, w których wiceministrowie byli na wystąpieniach publicznych.

Kolejny punkt, który miał pomóc gminom we wdrożeniu tego Programu, to wydłużenie okresu składania wniosków i ich rozpatrywania. Wnioskodawcy mają trzy miesiące na złożenie wniosku, otrzymają wtedy świadczenie wychowawcze z wyrównaniem, ale również samorzady, ze względu na znaczną liczbę wniosków, które muszą obsłużyć, mają trzymiesięczny okres na wydanie decyzji.

Kolejny punkt to uruchomienie elektronicznych kanałów składania wniosków. Przewidzieliśmy możliwość wprowadzenia dodatkowych kanałów, które pozwoliły drogą online składać te wnioski. Przy współpracy z Ministrem Cyfryzacji, przy współudziale banków, w szczególności Banku PKO BP oraz Związku Banków Polskich, wprowadziliśmy całkowicie nowe rozwiązanie, które pozwoliło na skorzystanie z tej bardzo dogodnej drogi online. Dzisiaj już wiemy, że tym kanałem, w szczególności z wykorzystaniem bankowości elektronicznej, skorzystało do 10 maja ponad 500 tys. osób, albo 500 tys. wniosków wpłynęło.

Akcje informacyjną prowadzili również wojewodowie. To tak zwana akcja „Bus 500plus”. Specjalnie oznakowane samochody odwiedzały poszczególne gminy, a pracownicy prowadzili akcję informacyjną.

Teraz, Wysoka Izbo, dane statystyczne.

Z aktualnych danych jakie posiadamy wynika, że na dzień 10 maja 2016 r., wnioski złożyło już 2,3 mln osób w tym prawie 1,800 mln wniosków złożono drogą tradycyjną, papierową, osobiście w urzędach, natomiast 515 tys. wniosków złożono drogą elektroniczną – przede wszystkim przy użyciu kanału bankowości elektronicznej. Jeżeli chodzi o liczbę już rozpatrzonych przez gminy wniosków, z których

wydano już decyzje, to na dzień 10 maja br. jest to prawie 1 milion decyzji i oczywiście te dane są płynne, bo liczba wydanych decyzji lawinowo już rośnie. Ponadto, na podstawie wydanych decyzji wypłacono już prawie 1,2 mln świadczeń wychowawczych.

Wiemy też o tym, że samo wprowadzenie, wdrożenie tej akcji przebiegało płynnie, samorządy dobrze przygotowały się do wdrożenia tej akcji, mimo że sposoby rozwiązań organizacyjnych, które zastosowały bardzo różne – od ograniczonej do bardzo dużej liczby punktów przyjmowania wniosków i niezależnie od zastosowanego rozwiązania nie było jakichś poważnych problemów.

Jeżeli chodzi o płatności, to dzisiaj już wiemy, że wypłacono ponad 590 mln zł. Wszystkie zapotrzebowania składane przez gminy dotyczące zabezpieczenia finansowego są na bieżąco realizowane. Również środki na wdrożenie tego programu zostały gminom bez zbędnej zwłoki, w należytych kwotach przekazane.